

HỒI THỨ MỘT TRĂM LINH MỘT
KHÔNG MINH NGŨ XUẤT KỲ SƠN
TRƯỞNG HẤP LÂM NƠI KIẾM CÁC

Khổng Minh đi thẳng về Thành Đô ra mắt Hậu Chúa, tâu rằng :

- Tôi đang đại thắng quân Ngụy, cố chiếm Trường An , nay bệ hạ đòi tôi về triều có việc chi ?

Hậu Chúa nói :

- Lâu ngày tướng phụ xa cách, ta nhớ nên thành về đây thăm hỏi .

Khổng Minh tâu :

- Việc này ắt có gian thần dèm pha mà sanh biến, chớ chẳng phải do bệ hạ ?

Hậu Chúa nghe nói làm thinh.

Khổng Minh tâu tiếp :

- Tôi mang lời Tiên đế phú thác rất trọng. Nếu nay trong triều có gian thần thì làm sao dẹp giặc cho được.

Hậu Chúa nói :

- Trẫm nghe lời hoạn quan, nay ăn năn đã muộn !

Khổng Minh bèn tra hỏi hoạn quan, mới hay Cản An đã phản phúc, rồi bỏ trốn đầu Ngụy .

Khổng Minh cả giận đuổi hết bọn hoạn quan, rồi kêu Trương Huyện và Phí Vĩ mà trách :

- Các ông ở lại triều mà không can gián bệ hạ để hư cả việc lớn ?

Sau đó, Khổng Minh bái biệt Hậu chúa, trở lại Hớn Trung lo việc phạt Ngụy.

Về đến nơi Khổng Minh bèn chia quân thành hai đạo, một đạo nơi Hớn Trung, một đạo kéo đi .

Cứ ba tháng đổi binh một lần .

Nói về Ngụy chúa được tin Khổng Minh lại kéo ra Kỳ Sơn thì cả sợ bèn kêu Tư Mã Ý mà nói :

- Tào Chơn đã chết, Khổng Minh lại kéo binh ra Kỳ Sơn ; vậy khanh phải thống lĩnh đại binh cự địch .

Tư Mã Ý vâng lệnh, dẫn đại binh ra đi.

Đến Trường An thì có tin báo, Khổng Minh xuất binh nhắm Kỳ Sơn tấn phát. Tiên bộ tiên phong là Vương Bình, Trương Ngung tới ngả Trần Thương kéo đến Tà Cốc. Tư Mã Ý nói với Trương Hấp :

- Khổng Minh kéo tới Lũng Tây để cắt lúa đang chín. Vậy người phải đến Kỳ Sơn, còn ta và Quách Hoài đến Thiên Thủy đề phòng binh Thục cắt lúa.

Trương Hấp tuân lệnh đến Kỳ Sơn, Tư Mã Ý đến Lũng Tây.

Còn Khổng Minh đến Kỳ Sơn, bèn họp chư tướng nói riêng :

- Ta phải chiếm được Lũng Tây, hiện lúa mạch đang chín, thu gặt để chuẩn bị lương thảo.

Nói xong, truyền Ngô Bang, Ngô Ý, Vương Bình, Trương Ngung ở lại Kỳ Sơn giữ trại, còn Khương Duy, Ngụy Diên đến Lỗ Thành.

Khi đến nơi bèn để Mã Trung và Trương Dực giữ Lỗ Thành, còn bao nhiêu kéo đến Lũng Tây.

Xảy có quân báo Tư Mã Ý đã đem quân đóng nơi đó.

Khổng Minh thất kinh nói :

- Té ra thằng này cũng biết kế của ta ?

Nói rồi, sai đóng bốn cỗ xe giống nhau và khiến Khương Duy bảo vệ xe ấy.

Lại khiến Ngụy Diên dẫn một cỗ xe đi phía tả, Mã Trung dẫn một cỗ đi phía hữu. Mỗi xe đều có cờ trống, lại có ba mươi tên quân bỏ tóc xoắn, tay cầm gươm, tay cầm cờ thất tinh màu đen mà đi tới.

Lại khiến ba vạn quân đều cầm hái mà gặt lúa. Khiến Quan Hưng nai nịt giống một đạo hữu tay cầm gươm đi bộ trước xe.

Quân thám thính thấy vậy về phi báo.

Tư Mã Ý nói :

- Đó là Khổng Minh tác quái đó.

Nói rồi liền sai một ngàn binh ra bắt hết đạo binh ấy.

Quân sĩ ra thấy Khổng Minh bỏ tóc xoắn, tay cầm quạt ngồi trên xe còn xung quanh quân lương đều mặc áo đen, cầm cờ đen mang gươm.

Binh Ngụy rượt theo. Khổng Minh bèn cho xe quay lại nhắm trại Thục mà đi chậm chậm.

Binh Ngụy rượt theo mãi không kịp, bèn nói với nhau :

- Thiệt là kỳ quái ? Binh Ngụy còn đang lưỡng lự thì ở phía sau Tư Mã Ý đến kêu rằng :

- Khổng Minh dùng phép thâm đường mà khiến những Thần Lục minh Lục Giáp đó. Đó là cách lấy theo Lục Giáp Thiên Thợ, chúng bay chớ theo nữa !

Quân sĩ định quay trở lại, thì thấy phía sau một đạo binh chiêng trống âm vang, rồi một đạo binh khác bỏ tóc xõa, tay cầm cờ đen, chính giữa có Khổng Minh ngồi trên xe.

Tư Mã Ý hỏi :

- Khi này cũng thấy Khổng Minh, bây giờ cũng lại Khổng Minh là thế nào ?

Nói vừa dứt lời thì từ phía hữu xuất hiện một đạo binh như thế, cũng có Khổng Minh nữa.

Tư Mã Ý nói :

- Ấy là thần binh đó . Quân sĩ nghe nói cả kinh đạp nhau mà chạy.

Ý cũng sợ chạy đến vỡ mật về phía Thương Khê mà đóng trại.

Khổng Minh bèn khiến ba quân tràn tới gặt lúa .

Tư Mã Ý ở lì trong thành ba ngày không dám ra. Sau thấy binh Thục lui hết mới cho quân đi thám thính, dọc đường bắt được một tên lính Thục.

Ý hỏi :

- Người đi đâu ?

Hắn thưa :

- Đi tìm ngựa lạc.

Ý lại hỏi :

- Hôm trước đạo binh thần nào đó ?

Hắn thưa :

- Không phải thần thánh gì hết. Đó là Khương Duy, Mã Đại, Ngụy Diên đó . Chỉ có xe đi trước là Khổng Minh.

Ý than :

- Thật là quỷ kế . Ai mà đoán nổi !

Bỗng có tin Quách Hoài xin ra mắt.

Quách Hoài thưa :

- Binh Thục chẳng có bao nhiêu, nay lại lo việc đập lúa, vậy xin cho một đạo binh đi đánh phía trước, còn tôi đánh ngã sau, ắt bắt được Khổng Minh.

Ý bèn phân binh thành hai đạo đánh tới. Khổng Minh đang ngồi coi quân sĩ đập lúa, bỗng một luồng gió mạnh thổi tới, bèn nói :

- Đêm nay nó lại đến cướp thành không sai.

Nói đoạn, hỏi chư tướng ai dám đem quân phục bốn phía thành. Khương Duy, Mã Đại, Mã Trung, Ngụy Diên đều bước ra xin đi.

Khổng Minh bèn phân thành hai đạo. Một đạo phục nơi phía Bắc. Một đạo phía Tây Nam, còn mình dẫn một đạo phục nơi trước thành.

Đêm ấy, binh Ngụy rần rần kéo đến, thấy Lỗ thành im lìm thì chắc Khổng Minh không đề phòng, bèn khiến quân vây chặt tứ phía.

Trên thành, quân Thục nổi lửa, bắn xuống như mưa, binh Ngụy không sao tiến nổi. Đàng sau, ba đạo quân Thục nổi lên một lượt đánh vào.

Tur Mã Ý và Quách Hoài thất kinh, chia quân chống cự. Bỗng bốn cửa thành mở tung, quân Thục ào vào, trong ứng ngoài hiệp, quân Ngụy chết toi bời, tìm lối chạy.

Khổng Minh cả thắng về thành. Còn Tur Mã Ý nói với Quách Hoài :

- Khổng Minh đa mưu nay phải khiến Tôn Lẽ đem binh Ung Châu và Lương Châu mà chặn đường lương của chúng nơi Kiếm Các, rồi ta cố thủ chờ chúng hết lương mà đánh mới thắng được .

Quách Hoài y lệnh.

Tại Lỗ thành Khổng Minh hàng ngày đến khiêu chiến ý nhưng Ý không ra thì biết chắc y muốn chặn đường lương nơi Kiếm Các bèn sai Khương Duy, Mã Đại đem binh đến giữ chặt nơi ấy, rồi sau đó bố trí binh mã đánh với Tur Mã Ý.

Lúc ấy, Dương Nghi bước lên tâu :

- Thừa Tướng đã truyền lệnh chia làm hai đạo, mỗi đạo đi trận ba tháng rồi đổi đạo mới. Nay đã đúng ba tháng. Binh Hớn Trung sửa soạn kéo đến. Vậy cũng nên cho đạo này trở về nghỉ dưỡng sức .

Các tướng lại thưa :

- Tur Mã Ý đã dồn hết binh Ung Châu và Lương Châu đến đây quyết chiến. Còn Quách Hoài và Tôn Lẽ chặn đường lương Kiếm Các. Nay nếu đổi quân e trở ngại việc chống giữ binh Ngụy chăng ?

Khổng Minh không chịu, cứ truyền cho quân sĩ sửa soạn mà về .

Quân sĩ cảm động, đồng thanh hô lên :

- Chúng tôi xin nguyện ở lại chống quân Ngụy !

Khổng Minh thấy vậy thì cảm kích vô cùng, bèn lui vào nghỉ kể tấn binh. Bỗng có thư của Lý Nghiêm từ Vĩnh An đưa tới:

- Khổng Minh mở ra xem thì thay thư rằng : Mới đây Đông Ngô kết liên với Ngụy sai Lục Tôn đến đánh Thục, nhưng Đông Ngô chưa dấy binh. Vậy xin tin để Thừa Tướng đề phòng.

Khổng Minh xem thư xong bèn họp chư tướng mà luận bàn rằng :

- Nếu quả Bình Ngô định đánh Thục thì ta phải về sớm. Vậy phải tuyển quân sĩ tại Kỳ Sơn lui trước về Hớn Trung đi. Đạo binh ta còn đóng đây, Ý sẽ không dám theo. Ba quân y lệnh.

Lúc ấy Trương Hấp đóng lại Kỳ Sơn thấy binh Thục rút lui, nhưng không dám rượt, bèn ra mắt Tư Mã Ý.

Tư Mã Ý nói :

- Chớ có rượt. Khổng Minh đa mưu lắm !

Khi thấy binh Kỳ Sơn đã lui hết, Khổng Minh kêu Mã Trung, Dương Nghi đến trao mật kế, rồi khiến một đạo binh cung tên sẵn sàng kéo đến Kiếm Các mà mai phục, nếu binh Ngụy tới thì phải lăn đá lấp đường lại. Rồi sai Ngụy Diên đi bọc hậu. Trên thành cờ xí vẫn nghiêm chỉnh.

Quân nhám thính về báo với Tư Mã Ý rằng binh Thục đã điều động rất nhiều, trên thành cờ xí vẫn nghiêm chỉnh.

Tư Mã Ý cười :

- Như vậy là thành bỏ không đó .

Nói xong, Ý hỏi Hấp :

- Nay binh Thục quả đã lui hết. Vậy dám rượt đánh chăng ?

Hấp nói :

- Để tôi đi cho .

Ý nói :

- Người đi trước Ta đi sau tiếp ứng.

Trương Hấp rượt binh Thục chừng mươi dặm mới thay đạo binh hậu của Khổng Minh.

Hấp vội đuổi theo .

Ngụy Diên quay ngựa lại đánh .

Ngụy Diên đánh mười hiệp lại bỏ chạy . Hấp rượt theo . Quan Hưng lại xông ra đánh, chùng mười hiệp lại chạy . Cứ như vậy đánh hoài .

Trương Hấp giục quân đuổi theo quyết bắt Ngụy Diên.

Ngụy Diên thấy vậy càng trêu tức.

Lúc ấy, Khổng Minh ở trên núi thấy Trương Hấp đến chỗ hiểm địa bèn ra hiệu lệnh. Hai đạo quân phục lẩn cây, xô đá lấp đường, bắn tên xuống như mưa .

Trương Hấp túng thế ngựa mất lên than, rồi chết dưới làn mưa tên của binh Thục.

Ba ngàn quân của Hấp không còn sống sót lấy một người .

Tur Mã Ý đem quân đến thấy đường bị chặn, Hấp bị chết bèn lui binh.

Đi được một quãng thì gặp Khổng Minh ở trên núi kêu tên mà nói :

- Hôm nay ta đi săn, ý bắt con ngựa (Tur Mã Ý), ai ngờ bắt lầm con cheo (Trương Hấp). Vậy ta dung cho ngươi ít bữa rồi hãy đến cho ta bắt. Hồi con ngựa kia !

Tur Mã Ý giận tím gan, cứ cầm đầu trâu binh về thẳng Lạc Dương.

Còn Khổng Minh thì về Hớn Trung cho quân sĩ nghỉ ngơi, vui vẻ .

Sau đó, Khổng Minh muốn về Thành Đô ra mắt Hậu chúa .

Bổng có Phí Vĩ đến hỏi :

- Tôi vâng lệnh Hậu chúa đến hỏi Thừa Tướng, tại sao đang thắng lại lui binh ?

Khổng Minh hỏi lại :

- Bộ hạ không hay việc Đông Ngô sao ?

Khổng Minh lại hỏi :

- Có Lý Nghiêm về Thành Đô chẳng ?

Phí Vĩ nói :

- Có , y tâu với Hậu chúa là lương thảo còn đủ mà không hiểu sao Thừa Tướng lại lui binh ?

Khổng Minh cả giận :

- Chắc Lý Nghiêm lo lương không kịp nên đặt điều như vậy để ta rút binh . Nói xong, thẳng về Thành Đô tâu với Hậu Chúa .

Hậu Chúa lôi Lý Nghiêm ra hỏi .

Nghiêm cúi đầu lạng thình.

Hậu Chúa truyền đem chém.

Khổng Minh tâu :

- Lý Nghiêm là tôi thác cô của Tiên đế . Xin Bệ Hạ hãy dung thứ !

Hạ Chúa truyền tước hết chức tước, đuổi về làm thứ dân.

Sau đó, Khổng Minh dùng con Lý Nghiêm là Lý Phong làm Trưởng Sử.

Đến năm Kiến Hưng thứ mười ba, Khổng Minh tâu với Hạ Chúa xin đem binh phạt Ngụy .

Hạ Chúa nói :

- Nay thế trận đã thành chân vạc. Ta đã hùng cường, Ngô, Ngụy cũng chẳng dám đến. Còn Tướng Phụ đã già, lẽ phải nghỉ ngơi, sao cứ đi chinh chiến mãi thế ?
Khổng Minh tâu :

- Tôi vâng lời Tiên đế . Chưa làm được việc này lòng tôi sao yên. Tôi mãi đem binh ra Kỳ Sơn năm phen mà vẫn chưa được như ý, nay đâu có thác cũng đem thân đền đáp ơn Tiên đế trước kia ba lần đến Mao Lư .

Khổng Minh vừa dứt lời, có người bước ra tâu :

- Thừa Tướng chưa nên tấn binh. Tôi làm Tư Thiên Tài, hề thấy gì phải nói. Mới đây có bầy chim hàng vạn con từ phía Nam bay đến, rồi nhào xuống Hón Thủy chết hết. Đó là điềm chẳng lành. Tôi lại xem thấy Sao Khuê và Sao Thái Bạch, thanh khí dương hưng ở phía Bắc . Nhân dân Thành Đô đều nghe cây Bá mỗi đêm mỗi khóc. Đó là những điềm không lành. Thừa Tướng nên cẩn thận thì hơn.

LỜI BÌNH:

- Có người chê rằng Võ hầu tác quái ở Lũng Thượng để đoạt lúa chỉ vì miếng ăn, như vậy không phải là chuyện đáng khinh cho người đời sau sao? Nếu nói như thế không đúng. Trong lúc đem quân đánh xa nhà, lương thực là cần, tùy cơ ứng biến là chuyện bình quyền của một vị tướng, huống chi trong đó mọi hành động đều dốc vào việc kiếm ăn cả. Nào huyền đơn nấu thuốc, câu sống lâu năm, khiến người khen là tiên ông, đó cũng chẳng có gì khác hơn là kiếm miếng ăn. Nào cầm sách lên trì, giảng giải đạo đức, nhiều người khen là trí thâm tâm viễn, đó cũng chỉ vì miếng ăn.

Nào ca hay múa đẹp, uốn éo trăm đường khiến người tưởng Phi Quỳnh trên cung điện, thần nữ trong động tiên, cũng chẳng khác hơn là miếng ăn. Cho đến người gieo mực trên hoa, buông lời châu ngọc, tô nét đàn thành, phô tài tuyệt diệu, đạo trí thấp cao, dốc hết ngòi bút để người đời tưởng dưới ngòi bút mình có thần, trong tay có quỷ cũng

chỉ vì miếng ăn. Cho đến người trông sao ngắm tượng, bấm đốt tính giờ, suy luận cái hung, đoán cái hay, chê cái dở, bụng thấy âm dương, lòng thông tạo hoá, cũng chẳng gì khác hơn là miếng ăn. Vì miếng ăn hết cả. Cứ suy ra thì thông ai cười Võ hậu dùng phép gạt lúa.

- Quân đội lao khổ vì cuộc viễn chinh, mọi quân lính đều nhớ nhà. Dương Nghi hiến kế chia quân hai lớp để đối nha, đó phải gọi là một sáng kiến hay, đáng làm gương cho vua tể lúc xưa đối với Liêm Xứng vậy. Bỗng chốc, quân sĩ đông gấp bội, ồ ạt đến đánh mà quân mới của mình chưa vọng đến, nếu không quyền biến thì nguy. Mà quyền biến thì sợ thất tín với quân nhà. Giữa lúc khó khăn ấy mà biết xử trí như vậy không phải dễ. Khổng Minh đã mưu thần diệu: Nói tòng quyền thì ba quân sẽ chê mình thất tín, nên ai giữ chữ tín để ba quân vui vẻ tòng quyền. Thế là không xua quân đánh giặc mà thúc giục họ đánh. Nói rằng giục họ về nghỉ mà kì thực gây tinh thần hăng hái cho họ đánh mạnh hơn nữa. Binh dụng có câu: "Sai dân mà dân phục thì dân quên lao khổ. Vui vẻ lăn vào nguy hiểm thì dân quên chết".

- Muốn gạt một Tư Mã Ý, một Khổng Minh chưa đủ, phải có bốn Khổng Minh ở bốn ngả. Thế mà một Khổng Minh lại thành bốn Khổng Minh ở cả Đông, Tây, Nam, Bắc. Con người sao mà kì diệu như vậy?

Dụ Trương Cáp ngoài Quan Hưng chỉ có Ngụy Diên, ngoài Ngụy Diên chỉ có Quan Hưng. Hai người thay phiên nhau mà dụ. Đến như Trương Phi giả hai phen tạo chiến thắng, cũng là điều hay nữa. Ba việc này có thể gọi là "tam tuyệt".

Ở Tăng Khẩu, Quan Công bắt được Vu Cấm. Ở Khúc Phố Khổng Minh thả Lục Tốn. Trong đường hẻm Mộc Môn Khổng Minh lại bắt được Trương Cáp, ba việc trước sau cũng có thể gọi là "Tam tuyệt" được.